

Avfallsplan 2025-2035

En kortfattad version

Aneby, Eksjö och Nässjö kommuner

Det ska vara lätt att göra rätt!

ANEBY
KOMMUN

Eksjö
kommun

NÄSSJÖ
KOMMUN

Ett samarbete för en hållbar framtid

Aneby, Eksjö och Nässjö kommuner samarbetar för en mer hållbar avfallshantering. Det här är en kortfattad version av vår avfallsplan. Här kan du läsa om de mål som vi har satt upp, vad vi som kommun ska göra för att nå dem men också vad du som invånare kan göra för att hjälpa oss nå dem. Vill du veta mer finns den fullständiga planen på kommunens hemsida.

Aneby, Eksjö och Nässjö kommuner vill hantera avfall på ett hållbart sätt. Därför har vi satt mätbara mål med åtgärder för hur vi ska uppnå målen. Målen och åtgärderna ska vägleda oss som kommuner att arbeta för en hållbar framtid.

I planen fokuserar vi på tre områden:

- Cirkulär ekonomi
- Minskad miljöbelastning
- Förbättrad avfallshantering

Avfallsplan för Aneby, Eksjö och Nässjö kommuner

Antagen av Kommunfullmäktige

Aneby 2024-11-xx

Eksjö 2024-11-xx

Nässjö 2024-11-xx

Syftet med avfallsplanen

Avfallsplanen riktar sig till alla i kommunerna; invånarna, näringslivet och organisationer samt politiker och tjänstepersoner. Alla behöver hjälpas åt för att målen i avfallsplanen ska nås.

Kommunen måste ha en avfallsplan och syftet med avfallsplanen är att skapa en tydlig riktning för att hushålla med resurser genom att förebygga att avfall uppstår samt återanvända och återvinna avfallet som ändå uppstår. Avfallsplanen ska leda till att fasa ut och minska gifter i kretsloppet. Syftet är också att planen ska vara ett verktyg för att stärka samverkan mellan kommunerna.

Avfallstrappan visar vägen

Avfallstrappan utgör grunden för vårt avfallsarbete och vi ska successivt arbeta oss upp för avfallstrappans steg.

Figur 1 Avfallstrappan. Bild: Avfall Sverige.

Målstruktur

Avfallsplanen innefattar tre målområden. Under varje område finns mål med tillhörande mätetal, utgångsvärden för perioden samt åtgärder för att uppnå målen.

- *Målområden.* Anger inriktningen på längre sikt (10 år) och omfattar alla som ger upphov till avfall, såväl kommunala verksamheter (förvaltningar och bolag) som medborgare och företag.
- *Mål.* Anger konkret vad som ska uppnås samt vilket mätetal som ska användas för att följa upp målet. Utgångsvärden presenteras under målformuleringarna för respektive målområde.
- *Åtgärder.* Anger hur målen ska uppnås. Åtgärderna är formulerade på ett övergripande sätt och redovisas inte i detalj. När åtgärderna ska genomföras behöver en mer detaljerad planering ske. Åtgärderna behöver också arbetas in och konkretiseras i plan och budget för respektive ansvarig förvaltning eller bolag.

Målområde Cirkulär ekonomi

Avfallsplanens mål och åtgärder ska leda till att vi förebygger uppkomsten av avfall och minskar den mängd som faktiskt uppstår. Åtgärderna främjar olika aspekter av cirkulär ekonomi såsom att förhindra avfall, reparera, dela och återanvända samt att förlänga livslängden på produkter.

Våra mål

Mål 1: De totala avfallsmängderna per invånare har minskat med 10 % till år 2030 och med 20 % till år 2035 jämfört med år utgångsvärdet (kg/invånare).

Mål 2: Matsvinnet från kommunens verksamheter har minskat med 30 % till år 2030 och 50 % till år 2035 jämfört med utgångsvärdet (gram/ätande).

Vad kan du göra?

Du kan hjälpa till genom att vårda, laga, låna, dela, hyra och återbruka produkter. Du kan hjälpa till att minska matsvinnet.

Använd flergångsprodukter såsom muggar, matlådor, sugrör, bestick, tygkassar och vattenflaskor när det är möjligt.

Vad ska din kommun göra?

- Utredda och införa lagning av arbetskläder.
- Ta fram och genomföra en handlingsplan för att förlänga livslängden på IT-produkter.
- Ta fram och genomföra en handlingsplan för att minska matsvinnet.
- Minska engångsartiklar genom att byta mot flergångsartiklar eller tillämpa andra arbetssätt.
- Utbilda alla beställare och inköpare i kommunerna i cirkulär ekonomi inklusive hållbarhetskrav och implementering av ”Checklista för hållbarhetskrav vid upphandling”.
- Utredda och införa digitala och organisatoriska lösningar för delning och återbruk av material och produkter inom och mellan kommunerna.
- Utredda möjligheten att återanvända förorenade massor.
- Starta en fritidsbank eller liknande.
- Avfallet från kommunernas bygg- och exploateringsprojekt ska så långt som möjligt återvinnas.

Målområde Minskad miljöpåverkan

Avfallsplanens mål och åtgärder ska leda till att miljöbelastningen från kommunernas verksamheter och invånare minskar. Åtgärderna leder till att hanteringen av miljöfarliga ämnen förbättras och att nedskräpningen i offentliga miljöer minskar.

Våra mål

Mål 3: Mängden farligt avfall i hushållens restavfall ska minska jämfört med utgångsvärdet (g/hushåll och vecka).

Mål 4: Klimatpåverkan från insamling, hantering, och transporter av avfall ska minska jämfört med utgångsvärdet (CO₂-ekv. /år).

Mål 5: År 2030 är nedskräpningen i offentlig miljö halverad i jämförelse med utgångsvärdet för skräpmätning gjord 2024-2025 (antal/10 m²).

Vad kan du göra?

Ta med ditt skräp och sortera hemma. Plocka ett skräp om dagen.

Lämna farligt avfall som till exempel kemikalier, färger, lösningsmedel, läkemedel och växtskyddsmedel till återvinningscentralerna eller andra insamlingsställen som kommunerna innehar.

Vad ska kommunerna göra?

- Ta fram riktlinjer för att jobba kemikaliesmart i alla verksamheter.
- Ta fram en guide för upplag av snö från vinterväghållning, med syfte att minska miljöpåverkan från avrinning och transport av snö.
- Säkerställa att nedlagda deponier inkluderas och prioriteras i enlighet med den kommunalt fastställda tillsynsplanen för förorenad mark.
- Ta fram och genomföra en gemensam handlingsplan för att minska nedskräpning.
- Arbeta för minskad miljöpåverkan från avlopp samt verka för återföring av slam till produktiv mark.

Målområde Förbättrad avfallshantering

Avfallsplanens mål och åtgärder ska leda till en förbättrad avfallshantering för kommunernas invånare och verksamheter. Åtgärderna innefattar förbättrad service genom information, insamling, samarbeten mellan aktörer och analyser av åtgärdernas effekter.

Våra mål

Mål 6: Mängden restavfall ska minska med minst 25 % till år 2035, jämfört med utgångsvärdet (kg/invånare).

Mål 7: Nöjd-kund-index (NKI) gällande hur nöjda kommuninvånarna är med den service inom avfallshantering som kommunen erbjuder ska vara ett värde på minst 80, uppnått senast år 2029 (index).

Mål 8: Mängden avfall från ÅVC till energiåtervinning ska minska årligen (kg/invånare och år).

Vad kan du göra?

Sortera ditt avfall rätt. Kolla in sorteringsguiden på kommunens hemsida om du känner dig osäker.

Har du saker du vill bli av med men som någon annan kan använda? Till exempel möbler, textil, husgeråd med mera. Lämna dem till second hand antingen på angivet ställe på återvinningscentralen eller direkt till aktörer som finns i din kommun.

Vad kan kommunen göra?

- Möjliggöra och underlätta källsortering för personal och brukare inom alla kommunernas verksamheter.
- Genomföra informationsinsatser till kommuninvånarna och verksamheter om avfallshantering och sortering.
- Se över och optimera återvinningsstationer för förpackningar.
- I plan- och bygglovsprocessen ska avfallsorganisationerna medverka för att bidra till att goda källsorteringsmöjligheter skapas och att insamlingen av avfall sker på ett tryggt sätt.
- En aktiv tillsyn och kontroll när det gäller bygg- och rivningsavfall som uppkommer under plan- och bygglagen, samt miljöbalken ska bedrivas.
- Genomföra plockanalyser och använda resultaten som underlag för att förbättra hanteringen av avfall och som underlag för kommunikation.